

ข้อเท็จจริง
'รุกที่รถไฟ 5 พันไร่'
ที่ดิน 'เขากระโดง' บุรีรัมย์
EP#1 > 06

ข้อเท็จจริง'รุกที่รถไฟ 5 พันไร่'

ที่ดิน'เขากระโดง'บุรีรัมย์ EP#1

การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) นับเป็นรัฐวิสาหกิจที่ถือครองที่ดินมากที่สุดในประเทศไทย แต่ปรากฏว่า มีการบุกรุกของประชาชนมากที่สุด และมีการนำที่ดินไปบริหารจัดการที่ได้ผลตอบแทนน้อยที่สุดในประเทศไทยเช่นเดียวกัน

ล่าสุดในปี 2553 รฟท. มีที่ดินในการครอบครองราว 234,976 ไร่ ในการประเมินราคา ณ ปี 2553 พบว่ามีมูลค่ามากถึง 377,355 ล้านบาท

ที่ดินที่อยู่ในการครอบครองของ รฟท. แบ่งเป็น พื้นที่เขตทาง 189,586 ไร่ (คิดเป็น 80.68% ของที่ดินรวม) พื้นที่บ้านพัก/ที่ทำการ 3,755 ไร่ (1.6%) พื้นที่ย่านสถานี (วางราง) 5,333 ไร่ (2.27%),

พื้นที่อื่นๆ (เพื่อการพาณิชย์) ที่ไม่ใช่เพื่อการเดินรถ 36,302 ไร่ (15.45%) ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่พัฒนาศักยภาพต่ำ 21,536 ไร่ เป็นพื้นที่พัฒนาศักยภาพกลาง 7,218 ไร่ เป็นพื้นที่ศักยภาพสูง เช่น ที่ดินบริเวณสถานีมีกกระสัน ย่านพหลโยธิน ย่านรัชดาภิเษก สถานีแม่น้ำ 7,547 ไร่

นี่คือที่ดินที่สร้างรายได้มีน้อย แต่ที่ดินที่ถูกบุกรุกนั้นมากมาย ในที่นี้จะขอโฟกัสลงไปที่ดินอันโด่งดัง นั่นคือการบุกรุกที่ดินเนื้อที่ 5,083 ไร่ 0 งาน 80 ตารางวา บริเวณเขากระโดง จ.บุรีรัมย์ ที่เป็นข้อพิพาทและนำไปสู่การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีในรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งต้องติดตามกันว่า รัฐบาลจะเอาอย่างไร "ปล่อยไปเลยตามเลย-รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ติดตามทวงคืนเพื่อทำความจริงให้ปรากฏ"

เพื่อให้สาธารณะชนเกิดความกระจ่างชัด ผมขออนุญาตนำใหม่ไลน์การบุกรุกที่ดินเขากระโดง จนนำมาซึ่งการตัดสินใจของศาลฎีกา มาให้ทุกท่านได้ศึกษาและตอบคำถามตัวเองเพื่อเกิดปัญญาว่าทำไมเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องใหญ่ที่เป็นบรรทัดฐานในการติดตามทวงคืนที่ดินของรัฐคืนมา...

ย้อนอดีตกลับไปเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2462 - มีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสร้างทางรถไฟหลวงต่อจากนครราชสีมา ถึงอุบลราชธานี ให้กรมรถไฟหลวง ตรวจและวางแนวทางรถไฟตั้งแต่ นครราชสีมา (ข้ามลำน้ำมูลราว ต.ท่าช้าง, อ.พิมาย) ไปยังบุรีรัมย์ จนถึง อุบลราชธานี (อ.วารินชำราบ) ให้เสร็จภายใน 2 ปี

- ที่ดินรกร้างว่างเปล่า (ห้ามผู้หนึ่งผู้ใดจับจองเป็นเจ้าของ) แต่งตั้งข้าหลวงพิเศษจัดการที่ดิน ดำเนินการปักหลักเขตที่ดินไว้ให้เห็นว่าเป็นเขตที่ดินของกรมรถไฟ และจัดทำแผนที่ไว้เป็นหลักฐาน

- ที่ดินที่มีการครอบครองก่อน 8 พ.ย.2562 (ห้ามมิให้เจ้าของนำที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินรถไฟตามที่ปรากฏในแผนที่ไปยกให้หรือขายซื้อ แลกเปลี่ยนกับผู้หนึ่งผู้ใด ห้ามมิให้สร้างบ้านเรือน ปลูกต้นไม้ หรือทำไร่ ก่อนได้รับอนุญาตจากข้าหลวงพิเศษ) ได้มาโดยพระราชกฤษฎีกาจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อสร้างทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกรมการการจัดซื้อที่ดิน และจัดทำแผนที่ไว้เป็นหลักฐาน

- ข้าหลวงพิเศษที่ได้แต่งตั้งให้จัดการที่ดินในเขตพระราชกฤษฎีกาฯ ลงวันที่ 8 พ.ย.2462 และกรมรถไฟหลวงเห็นว่า การก่อสร้างทางรถไฟมีความจำเป็นต้องใช้หินโรยทางจึงวางแผนและดำเนินการก่อสร้างทางรถไฟเข้าไปลำเลียงหินที่บริเวณเขากระโดงและบ้านตะโก อันเป็นแหล่งระเบิดและย่อยหิน มีระยะทาง 8 กิโลเมตร ในช่วง 4 กิโลเมตรแรก มีผู้เป็นเจ้าของที่ดินจำนวน 18 ราย ส่วนอีก 4 กิโลเมตรต่อไปจนถึงบริเวณที่มีการระเบิดและย่อยหิน เป็นป่าไม้เต็งรังโปร่ง ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

โดยในช่วง 4 กิโลเมตรหลัง มีความกว้างจากแนวกึ่งกลางทางรถไฟข้างละ 1,000 เมตร มีการจัดทำแผนที่และจัดทำบัญชีรายชื่อเจ้าของที่ดินจำนวน 18 ราย ระบุไว้ในแผนที่ด้วย ตามแผนที่แสดงเขตที่ดินของกรมรถไฟแผ่นดิน สายนครราชสีมา ถึงอุบลราชธานี ตอนแยกไปยังที่ย่อยสึลาตำบลเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ กิโลเมตร 375 - 650

เวลาผ่านไปราว 2 ปี 26 มีนาคม 2464 - 18 พฤษภาคม 2465 - กรมแผนที่ทหาร เริ่มจัดทำแผนที่บริเวณเดียวกัน

• ปรากฏทางรถไฟสายนครราชสีมาถึงอุบลราชธานี ตรงบริเวณที่ระบุว่า 375 กม. มีทางรถไฟเป็นเส้นโค้งแยกออกมาแสดงให้เห็นว่า ทางรถไฟที่แยกออกมาไปสิ้นสุดที่บริเวณหมายเลข 155 ถัดจากจุดที่ทางรถไฟสิ้นสุด มีลักษณะเป็นรอยทางผ่านป่าไม้เต็งรังไปสิ้นสุดที่บริเวณที่ระบุว่า เป็นโรงงานทอหิน ถัดไปเป็นป่าไม้เต็งรังไปจนถึงเขากระโดง

15 สิงหาคม 2464 - มีพระราชบัญญัติจัดวางทางรถไฟแลทางหลวง พ.ศ.2564 มีผลบังคับใช้

• มาตรา 3 (2) "ที่ดินรถไฟ" หมายความว่า ที่ดินทั้งหลายที่ได้จัดหาหรือเช่าถือไว้ใช้ในการรถไฟโดยชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย

• มาตรา 6 (1) ห้ามมิให้ยกกำหนดอายุความขึ้นต่อสิทธิ

ของแผ่นดินเหนือที่ดินรถไฟ หรืออสังหาริมทรัพย์อื่นของรถไฟ (2) ห้ามมิให้เอกชน หรือบริษัทใด หวงห้ามหรือถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินรถไฟหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น เว้นไว้แต่จะได้มีประกาศกระแสพระบรมราชโองการเป็นพิเศษว่าทรัพย์สินนั้นๆ ขาดจากเป็นที่ดินรถไฟแล้ว

(3) ห้ามมิให้ยึดที่ดินรถไฟ สิ่งปลูกสร้าง รถและพัสดุของรถไฟ

• มาตรา 20 ให้กรมรถไฟแผ่นดินเป็นธุระจัดการในเรื่องจัดหาซื้อที่ดินตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อสร้างทางรถไฟ

• มาตรา 25 จำเดิมแต่วันที่ได้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกาให้จัดซื้อที่ดินในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นดังได้ระบุกล่าวไว้ในพระราชกฤษฎีกานั้น ตกมาเป็นของกรมรถไฟแผ่นดินทันทีแต่กรมรถไฟแผ่นดินจะมีสิทธิเข้าปกครองยึดถือทรัพย์สินนั้นได้ต่อเมื่อได้ใช้เงินหรือวางเงินค่าทำขวัญแล้ว

ต่อมา 7 พฤศจิกายน 2464 - ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสร้างทางรถไฟหลวงต่อจากนครราชสีมาถึงอุบลราชธานี ขยายระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2464

- ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นเพื่อสร้างทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้กรมรถไฟแผ่นดินจัดสร้าง

• ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสร้างทางรถไฟหลวงต่อจากนครราชสีมาถึงอุบลราชธานี ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2462 เฉพาะตอนตั้งแต่ตำบลท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา ถึงจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งตรวจและวางแนวทางรถไฟได้แน่นอนแล้ว และให้ใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ แทนในเขตเดียวกัน

• ให้กรมรถไฟแผ่นดินเป็นธุระในเรื่องจัดหาซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นตามที่เห็นว่าจำเป็นในการสร้างทางรถไฟจากตำบลท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา ถึงจังหวัดสุรินทร์ โดยที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นซึ่งต้องจัดซื้อมีระบุไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกาและให้นับว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

27 กันยายน 2465 - ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นเพื่อสร้างทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้กรมรถไฟแผ่นดินจัดสร้าง

• ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสร้างทางรถไฟหลวงต่อจากนครราชสีมาถึงอุบลราชธานี ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2462 และฉบับ ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2464 ซึ่งตรวจและวางแนวทางรถไฟได้แน่นอนแล้วและให้ใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ แทนในเขตเดียวกัน

• ให้กรมรถไฟแผ่นดินเป็นธุระในเรื่องจัดหาซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นตามที่เห็นว่าจำเป็นในการสร้างทางรถไฟจากจังหวัดนครราชสีมา ถึงจังหวัดอุบลราชธานี โดยที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นซึ่งต้องจัดซื้อมีระบุไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกาและให้นับว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

• ในระหว่างการตรวจและวางแนวทางรถไฟ มีการจัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดินของกรมรถไฟแผ่นดินสายนครราชสีมา ถึงอุบลราชธานี ตอนแยกไปยังที่ย่อยศิลา ต.เขากระโดง จ.บุรีรัมย์ กม. 375-650

กระทั่ง 5 มิถุนายน 2494 - ตราพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 จัดตั้งการรถไฟแห่งประเทศไทย

• มาตรา 10 ให้โอนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดของกรมรถไฟให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย (รับโอนกิจการและทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดของกรมรถไฟแผ่นดินมาดำเนินการ และใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกา 8 พ.ย.2462 และ 7 พ.ย. 2464)

• มาตรา 16 พระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พระพุทธศักราช 2464 และบรรดากฎข้อบังคับที่ได้ออกตามพระราชบัญญัตินั้นให้คงใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้เพื่อกำหนดไว้ด้วยความบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้และที่มีได้มีความขัดหรือแย้งต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์แห่งการนำพระราชบัญญัติและกฎข้อบังคับดังกล่าวในวรรคก่อน มาใช้บังคับต่อไป ให้อ่านคำบางคำในพระราชบัญญัติและกฎข้อบังคับนั้นดังต่อไปนี้ คำว่า กรมรถไฟแผ่นดิน และคำว่า กรมรถไฟ ให้อ่านว่า การรถไฟแห่งประเทศไทย คำว่า ผู้บัญชาการรถไฟแผ่นดิน และคำว่า อธิบดีกรมรถไฟ ให้อ่านว่า ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย

ต่อมา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2498 หลังประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ออกใช้บังคับ...

• การรถไฟฯ ไปขอออก ส.ด.1 ที่ดินบริเวณใกล้ทางรถไฟที่ดิน 5,083 ไร่ 80 ตารางวา ที่ดินดังกล่าวเคยเป็นป่าไม้และภูเขาอันเป็นที่หลวง ยังไม่มีใครจับจองที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น ตามธรรมนูญรัฐยอมจัดใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์ร่วมกันได้ ที่ดินจึงเป็นที่ดินของการรถไฟที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตาม ป.พ.พ.มาตรา 1304 ไม่มีเอกชนรายใดอ้างสิทธิครอบครองได้ เรื่องมาบานปลายเอาเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2513 ได้ประชุมร่วมระหว่างกรมรถไฟฯ กับผู้บุกรุก โดยผู้บุกรุกระบุว่าที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของการรถไฟฯ นายชัย ชิดชอบ (เสียชีวิต) ขออาศัยที่ดินพิพาทจากการรถไฟฯ และการรถไฟฯ ได้ยินยอมให้อาศัย

กระทั่ง วันที่ 26 ตุลาคม 2515 นายชัยฯ ได้นำที่ดินไปออกโฉนดในที่ดินของการรถไฟเป็นโฉนดเลขที่ 3466 เนื้อที่ 7 ไร่ 1 งาน 558/10 ตารางวา (ในชื่อนายชัย.....ต่อมา วันที่ 21 ธ.ค. 2535 ได้ขายให้นางละออง ชิดชอบ และนางละอองฯขายให้บริษัท สีลาชัย)

เมื่อมี 1 ก็ต้องมี 2 เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2518 นายประพันธ์ สมานประธาน ได้ออกโฉนดเลขที่ 8564 เนื้อที่ 37 ไร่ 1 งาน 56 ตารางวา มีการขายต่อเป็นทอดๆ จนเมื่อ 14 ก.ค.2540 ได้ขายให้ นางกรุณา ชิดชอบ ซึ่งนางกรุณานำไปจำนองต่อธนาคารกรุงไทย โดยที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ออกหนังสือถึงธนาคารกรุงไทยเลขที่ 13129/8567 แจ้งและยืนยันว่าที่ดินอยู่ในเขตทางรถไฟ (30 ต.ค.2540)

มหากาพย์การบุกรุกเพื่อครอบครองที่ดินรถไฟในพื้นที่บุรีรัมย์ กำลังเดินทางไปสู่ข้อพิพาทและการต่อสู้กันระหว่าง ผู้ครอบครองสิทธิ์ที่เป็นเอกชน กับ การรถไฟฯ เพิ่งเริ่มต้นเท่านั้น ยังไม่ใช่จุดจบของเรื่อง มาตามกันต่อฉบับในตอนที่ EP#2